

MUDr. Jan Bytešník, CSc., pětasedmdesátníkem

V letošním roce se dožívá 75 let dlouholetý pracovník IKEM v Praze a jeden z nestorů české arytmologie, MUDr. Jan Bytešník, CSc. Narodil se 24. 5. 1947 v Praze. Na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy promoval v roce 1971 a začal pracovat na anesteziologicko-resuscitačním oddělení nemocnice v Kolíně. Po roce přestoupil na interní oddělení nemocnice v Jaroměři, kde strávil celkem sedm let, z toho dva roky na pozici zástupce primáře. V té době měl možnost získat praktické zkušenosti z vnitřního lékařství, které jsou pro kardiologa nenahraditelné. Od roku 1979 začal pracovat na tehdejší II. interní výzkumné základně IKEM, předchůdkyni nynější Kliniky kardiologie. Počátkem 80. let vedl jedno z lůžkových oddělení a od roku 1987 do roku 2005 byl vedoucím lékařem antiarytmické jednotky se samostatným lůžkovým oddělením. Po přestěhování do novostavby IKEM byla v rámci reorganizace lůžková jednotka zrušena a bylo vytvořeno virtuální Oddělení arytmologie, které využívá lůžkový fond kliniky podle závažnosti stavu pacienta.

Od počátku práce v IKEM se Jan Bytešník zapojil do výzkumné činnosti. Již v roce 1981 získal 1. místo na Dnu mladých výzkumníků (Česká kardiologická společnost). V roce 1986 obhájil disertační práci (CSc.) na téma „Klinická srdeční elektrofyzilogie u tachyarytmií“. V 80. letech absolvoval též důležitý roční studijní pobyt ve švédském Göteborgu. Je autorem či spoluautorem více než 250 odborných sdělení z oblasti diagnostiky a léčby poruch srdečního rytmu a autorem monografie *Arytmie v medicínské praxi* (1999). Kromě toho se podílel autoricky na 15 kapitolách kardiologických monografií. Byl členem redakční rady časopisu *Cor et Vasa* (1992–2007) a redakční rady časopisu *Intervenční a akutní kardiologie*. Několik let byl recenzentem čtyř zahraničních kardiologických časopisů, včetně *European Heart Journal*. Po celých dvacet let byl členem Vědecké rady IKEM (2001–2021).

Jan Bytešník byl počátkem 90. let jedním ze zakládajících členů pracovní skupiny pro arytmie. Tehdy existovala pouze pracovní skupina pro kardiostimulaci, kterou vedl prof. Kamarýt. Z iniciativy prof. Lukla se sešla ustavující schůze nové skupiny v restauraci hotelu Zámek ve Velké Bystřici u Olomouce, kde se konalo sympozium s arytmologickou problematikou. V následujících letech došlo k dohodě se skupinou pro kardiostimulaci o splynutí a vznikla pracovní skupina pro arytmie a kardiostimulaci. Jednou z hlavních rolí této skupiny bylo vyjednávání o úhradách implantací kardioverterů-defibrilátorů. Při těchto jednáních vznikl požadavek na tzv. meziústavní indikační komisi, která schvalovala všechny indikace k implantaci těchto přístrojů. Jan Bytešník byl od roku 1996 do roku 2010 jejím předsedou a zasloužil se tak významnou měrou o rozšíření tohoto způsobu léčby a také o vznik registru implantací ICD, který nejprve vedl osobně a později, když začala registr spravovat IBA MUNI v Brně, byl jeho odborným garantem. Po dvě funkční období byl také předsedou Pracovní skupiny pro arytmie a kardiostimulaci (1997–2001). Kromě toho byl Jan Bytešník řadu let členem výboru ČKS a od roku 1990 zastával po dvě funkční období funkci vědeckého sekretáře. Od roku 2007 je čestným členem ČKS.

Jan Bytešník je v české lékařské veřejnosti znám především v souvislosti s pionýrskými výkony v oblasti nefarmakologické léčby arytmií. Byl členem týmu, který v IKEM v roce 1984 implantoval první kardioverter-defibrilátor u nás. Účastnil se i prvních ablací AV uzlu, které se prováděly u symptomatických pacientů se supraventrikulárními arytmiemi jako paliativní výkon. V roce 1992 proběhla z jeho iniciativy první selektivní katetrizační ablace přídatné dráhy u dospělého pacienta pomocí radiofrekvenčního proudu. Postupně se tento způsob léčby začal rozšiřovat a Jan Bytešník provedl i první cílenou ablací komorové tachykardie u pacienta se strukturálním postižením srdce. Další prioritou byla první implantace ICD se zavedením endovazální elektrody nebo první implantace ICD s možností srdeční resynchronizační léčby. Podílel se na zavádění mapování komplexních arytmií, včetně mapování na povrchu srdce při kardiochirurgických výkonech a cílené chirurgické léčbě komorových arytmií. Po několik let byl členem lékařského konzilia, které pečovalo o zdraví prezidenta republiky Václava Havla.

Osobně vděčím Janu Bytešníkovi za to, že jsem po návratu z Velké Británie na jaře 1996 dostal šanci pracovat v IKEM. Nebýt jeho, asi bych zůstal v zahraničí. Tehdy bylo provádění katetrizačních ablací stále v počátcích svého rozvoje, fungovalo pouze pět center a vznikala další. Bylo potřeba zajistit výuku nových lékařů. Společně jsme začali pracovat na myšlence organizace jakéhosi workshopu, kde by pozvaní operatéri předvedli v živém přenosu strategie a provedení jednotlivých výkonů. Tak se zrodil první pražský workshop o katetrizačních ablacích, který měl premiéru v roce 1998. Prvními hosty byli Edward Rowland z Londýna a Paolo Della Bella z Milána. Celkem byly provedeny tři živé přenosy a koncept workshopu nadchl

mnoho účastníků od nás i ze zahraničí. Již druhý ročník navštívilo více zahraničních hostů než tuzemských a postupně se začala organizace workshopu profesionalizovat. Po 25 letech je workshop jednou z nejvýznamnějších akcí tohoto druhu na světě. Postupně navštívilo Prahu více než 150 členů mezinárodní „faculty“ a bylo provedeno více než 250 živých přenosů. Pražský workshop přispěl významnou měrou k výchově mnoha odborníků z řady zemí.

Velkou zásluhou Jana Bytešníka bylo založení Nadačního fondu Moderní léčba arytmií v roce 1995. Až do roku 2018 byl předsedou tohoto fondu, který umožnil kromě sponzorování pražských workshopů financovat nákupy zdravotnické techniky a podporovat mladé lékaře na zahraničních stážích a kongresech. Fond se podílel na celé řadě dalších vzdělávacích aktivit a přispěl tak velkou měrou k rozvoji arytmologie nejen v IKEM, ale i v celém regionu.

V posledních letech se Jan Bytešník věnoval převážně implantacím přístrojů a ambulantní činnosti. Bohužel progresující závažná porucha zraku jej postupně diskvalifikovala z klinické činnosti a omezuje jej i v zálibách, jako je čtení knih a rekreační sportování.

Rád bych touto cestou Janu Bytešníkovi popřál k významnému životnímu jubileu jménem všech spolupracovníků z Kliniky kardiologie IKEM v Praze vše nejlepší, zejména co nejméně neduhů. Současně bych mu chtěl poděkovat za jeho mnohaletou práci pro toto pracoviště, pro celý IKEM a pro českou kardiologii.

*Josef Kautzner,
přednosta Kardiocentra a Kliniky kardiologie,
IKEM, Praha*

MUDr. Jan Bytešník, CSc., slaví životní jubileum

MUDr. Jan Bytešník, CSc., je pro všechny české kardiology i pro lékařskou veřejnost obecně velmi dobře známým arytmologem. Dlouhou řadu let se naprosto zásadním způsobem podílel na vývoji diagnostiky a léčby poruch srdečního rytmu. Jeho životní dráhu velmi pečlivě a hezky shrnul v předcházející laudaci jeho dlouholetý přítel a šéf, profesor Kautzner.

Za výbor České kardiologické společnosti a osobně se připojuji k poděkování za ohromnou spoustu práce, tisíce léčených nemocných a řadu významných prvenství v léčbě arytmií. MUDr. Jan Bytešník přispěl také jednoznačně

k mezinárodnímu věhlasu české arytmologie aktivní účastí při organizaci řady odborných akcí, z nichž pražský workshop katetrizačních ablací oslavil již 25. výročí. Osobně mohu ještě dodat, že Honza Bytešník byl vždy vstřícným kolegou a kamarádem, který zůstal skromnou a přátelskou osobností. Přejeme mu, ať se zdraví zlepší, jak jen bude možné, a každé další setkání bude potěšením pro obě strany tak, jak tomu bylo pokaždé i dříve.

Srdečně, Michael Aschermann